

פרשת האזינו- "יערף כמטר לקחי": על כוחן של מילים מזקקות, זיכרון היסטורי והתחדשות

השנה נפתחת בימיה הראשונים בימיו האחרונים של משה, משה, שבחר לסיים את מסע חייו בשירה: "יערף כמטר לקחי, תזל כטל אמרתי". הוא מבקש שהמילים שלו- החינוכיות והמוסריות לא יונחתו כפטיש כבד, אלא יחלחלו אל הנפש כמו מטר וטל המחיים את האדמה. אך לצד הרוך הפיוטי, שירת האזינו היא מראה היסטורית נוקבת. משה קורא לעם: "זכר ימות עולם, בינו שנות דר ודר", ומזהיר מפני הטרגדיה האנושית הידועה: "וישמן ישרון ויבעט".

במישור המוסרי והקיומי, השירה מזהירה אותנו מבריחה מאחריות. האסון הגדול ביותר של יחיד או של חברה אינו קורה ברגעי המשבר, אלא דווקא ברגעי השובע, הנוחות וההרגל. כשאדם או מערכת מתרגלים למצבם, הלב מתחספס, הזיכרון ההיסטורי מיטשטש, והיכולת להרגיש את מצוקת האחר נעלמת. ה"בעיטה" מגיעה ברגע שבו אנו בטוחים שאין לנו עוד מה ללמוד, לשפר או לתקן.

חינוך הומניסטי עמוק דורש מאיתנו ללמד את התלמידים לראות מעבר ל"כאן ועכשיו".

"זכר ימות עולם" היא קריאה ודרישה לפתח תודעה היסטורית, מוסרית ואזרחית-

לדעת מאיפה באנו, אילו מחירים שולמו על חירותנו, ומהי האחריות המוטלת על הכתפיים שלנו כלפי העתיד- שלנו, של ילדינו, של תלמידנו ושל החברה כולה.

חירות המחשבה בימי התשובה הללו (וגם בימי טרום בחירות וסערות בחברה)

היא האומץ לפתוח את הלב הקיים, לסרב לציניות ולשכחה, ולהסכים להקשיב.

המחויבות המוסרית שלנו כמחנכות ומחנכים היא להשתמש בכוחן של מילים כדי לבנות

ולא כדי להרוס, ולעזור לתלמידים ולתלמידות שלנו לפתח מצפון רגיש,

זיכרון עמוק ויכולת מתמדת להתחדשות, ליושרה, להעמקה.

שבת של התחדשות, תשובה וקבלה.

